

Cyngor Sir Ynys Môn	
Adroddiad i:	Pwyllgor Gwaith
Dyddiad:	17 Gorffennaf 2025
Pwnc / Testun:	Asesiad Panel Perfformiad Panel Performance Assessment (PPA)
Deilydd(ion) Portffolio:	Y Cyngorydd Carwyn E Jones, Deilydd Portffolio Trawsnewid
Pennaeth Gwasanaeth / Cyfarwyddwr:	Carys Edwards
Awdur yr Adroddiad:	Gwyndaf Parry
Tel:	01248 752111
E-bost:	GwyndafParry@ynysmon.llyw.cymru
Aelodau Lleol:	Amherthnasol

A – Argymhelliaid / Argymhellion a rheswm / rhesymau

Mae Asesiad Panel Perfformiad (PPA) yn ofyniad Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2015, a rhaid i bob cyngor wneud trefniadau ar gyfer PPA unwaith ym mhob cylch etholiad 5 mlynedd. Mae PPA yn cefnogi diwylliant lle mae cyngorau'n agored i heriau, os yw'n cael eu cynnal o fewn yr awdurdod neu, yn yr achos hwn, yn allanol.

Nid yw'r PPA yn archwiliad nac arolygiad ac ni fydd yn ceisio dyblygu unrhyw waith a wneir. Nid yw'n rhywbeth sy'n cael ei wneud 'i ni' ond 'gyda ni'. Nid yw'n ymwneud ag adolygu ein hunanasesu, ond bydd yn darparu persbectif allanol annibynnol.

Bydd y PPA yn gweithio gyda ni i asesu i ba raddau y mae'r cyngor yn bodloni'r gofynion perfformiad, hynny yw, i ba raddau:

- mae'n arfer ei swyddogaethau yn effeithiol;
- mae'n defnyddio ei adnoddau yn economaidd, yn effeithlon ac yn effeithiol;
- mae ganddo lywodraethu effeithiol ar gyfer sicrhau'r uchod.

Bydd y paenl yn digwydd yma yn CSYM ar 10 – 13 o Dachwedd 2025

1.1 Gofynnir i'r Pwyllgor gytuno'r materion i'r panel ystyried fel a nodir yr Atodiad 1, sef:

- 1.1.1** Trefniadau cyflawni amcanion strategol Cynllun y Cyngor – a yw ein trefniadau yn rhoi sicrwydd ein bod yn cyflawni Cynllun y Cyngor yn effeithlon
- 1.1.2** Ydym fel Cyngor yn cyd-weithio yn effeithiol gyda cymunedau a phartneriaid i gyflawni amcanion strategol Cynllun y Cyngor

B – Pa opsiynau eraill bu i chi ystyried a beth oedd y rhesymau am eu gwrthod ac/neu am ddewis yr opsiwn hwn?

Amherthnasol

C – Pam fod hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Mae'r mater hwn wedi ei ddirprwyo i'r Pwyllgor Gwaith

Ch – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?
Ydi

D – A yw'r penderfyniad hwn oddi fewn i'r gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?
Ydi

Dd – Asesu'r effeithiau posibl (os yn berthnasol):		
1	Sut mae'r penderfyniad yma'n effeithio ar ein hanghenion tymor hir fel Ynys?	Mae PPA yn cefnogi diwylliant lle mae cynghorau'n agored i heriau, os yw'n cael eu cynnal o fewn yr awdurdod neu, yn yr achos hwn, yn allanol.
2	A yw hwn yn benderfyniad a ragwelir y bydd yn atal costau / dibyniaethau ar yr Awdurdod i'r dyfodol? Os felly, sut?	Bwriad y PPA yw darparu cyngor ac argymhellion i'r Cyngor a rhoi sicrwydd ynglŷn a: I ba raddau yr ydym yn defnyddio ein adnoddau yn economaidd, yn effeithlon ac yn effeithiol.
3	A ydym wedi bod yn cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn? Os felly, rhwch wybod gyda phwy.	Amh.
4	A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae rhan wrth ddrafftio'r ffordd hon ymlaen, gan gynnwys y rheini y byddai'r penderfyniad yn cael effaith uniongyrchol arnynt? Esboniwch sut.	Amh.
5	Nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar y grwpiau a warchodir o dan y Ddeddf Cydraddoldeb 2010.	Amh.
6	Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad yn ei gael ar y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol.	Amh.
7	Nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Amh.

E – Gyda phwy yr ymgynghoroch? Beth oedd eu sylwadau?		
1	Prif Weithredwr / Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) (gorfodol)	Ystyriwyd y mater hwn gan yr Tîm Arweinyddiaeth ac adlewyrchir eu sylwadau yn yr adroddiad
2	Cyllid / Swyddog 151 (gorfodol)	Sylwadau wedi ymgorffori yn yr adroddiad
3	Swyddog Cyfreithiol / Monitro (gorfodol)	Sylwadau wedi ymgorffori yn yr adroddiad
4	Adnoddau Dynol (AD)	Sylwadau wedi ymgorffori yn yr adroddiad
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth (TG)	

E – Gyda phwy yr ymgynghoroch? Beth oedd eu sylwadau?		
7	Caffael	
8	Sgriwtini	
9	Aelodau Lleol	

F - Atodiadau:		
Atodiad 1 - Asesiad Panel perfformiad – Materion i'r panel ystyried		

Ff – Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am ragor o wybodaeth):		
• Llywodraethu a Pherfformiad Corfforaethol - CLILC		

Atodiad 1 - Asesiad Panel Perfformiad – Materion i'r panel ystyried

Mae paratodau ar y gweill ar gyfer yr Asesiad Panel Perfformiad (PPA). Bwriad y ddogfen yma yw roi rhywfaint o wybodaeth i chi am y trefniadau ag I gytuno ar y materion i'r panel eu ystyried.

1. Beth yw Asesiad Panel Perfformiad?

Byddwch yn ymwybodol ein bod eisoes yn cynnal Hunanasesiad blynyddol – cytunwyd ar adroddiad diweddaraf gan y Cyngor ym mis Mehefin 2024 – gallwch ei ddarllen [yma](#).

Mae Asesiad Panel Perfformiad (PPA)¹ yn ofyniad Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2015, a rhaid i bob cyngor wneud trefniadau ar gyfer PPA unwaith ym mhob cylch etholiad 5 mlynedd. Mae PPA yn cefnogi diwylliant lle mae cyngorau'n agored i heriau, os yw'n cael eu cynnal o fewn yr awdurdod neu, yn yr achos hwn, yn allanol.

Nid yw'r PPA yn archwiliad nac arolygiad ac ni fydd yn ceisio dyblygu unrhyw waith a wneir. Nid yw'n rhywbeth sy'n cael ei wneud 'i ni' ond 'gyda ni'. Nid yw'n ymwneud ag adolygu ein hunanasesu, ond bydd yn darparu persbectif allanol anibynnol.

Bydd y PPA yn gweithio gyda ni i asesu i ba raddau y mae'r cyngor yn bodloni'r gofynion perfformiad, hynny yw, i ba raddau:

- mae arfer ei swyddogaethau yn effeithiol;
- mae'n defnyddio ei adnoddau yn economaidd, yn effeithlon ac yn effeithiol;
- mae ganddo lywodraethu effeithiol ar gyfer sicrhau'r uchod.

Mae'r CLILC wedi cyhoeddi canllawiau, gellir eu darllen [yma](#).

2. Meysydd i'w hystyried

Rydym wedi ymrwymo i gyflawni ein chwech amcan strategol o fewn Cynllun y Cyngor² erbyn 2028, a hynny tra'n wynebu cyfnod heriol yn ariannol ac yn gymdeithasol yn ogystal a chynydd mewn gofynion deddfwriaethol.

Rydym yn ymdrechu i gyflawni a cynnal gwasanaethau o safon gyda llai o adnoddau a chynydd yn y galw am ein gwasanaethau. Er mwyn gallu cyflawni ein amcanion mae'n hanfodol fod gennym drefniadau effeithlon mewn lle ac yn cydweithio'n agos hefo partneriaid lleol, rhanbarthol a chenedlaethol yn unol a'r deddfwriaethau.

O ystyried yr heriau mae'r Cyngor yn wynebu, rydym yn cynnig bod y Panel yn ystyried y ddau faes canlynol:

1. Trefniadau cyflawni amcanion strategol Cynllun y Cyngor – a yw ein trefniadau yn rhoi sicrwydd ein bod yn cyflawni Cynllun y Cyngor yn effeithlon
2. A yw'r Cyngor yn cydweithio yn effeithiol gyda'n cymunedau a'n partneriaid i gyflawni amcanion strategol Cynllun y Cyngor

¹ [Llywodraethu a Pherfformiad Corfforaethol - CLILC](#)

² [Cynllun y Cyngor 2023 i 2028](#)

Meysydd i'w hystyried	Pam?
Trefniadau cyflawni – a yw ein trefniadau yn rhoi sicrwydd ein bod yn cyflawni Cynllun y Cyngor yn effeithlon.	Rydym yn ail flwyddyn y cynllun erbyn hyn a hanner ffordd drwy y drydedd flwyddyn erbyn dyddiad y panel.
	Ydy'r hyn da ni wedi ymrwymo i wneud erbyn 2028 yn cael ei fonitro yn effeithiol?
	Rydym wedi ymrwymo i gyflawni 27 o weithredoedd allweddol erbyn 2028
	Archwilio Cymru ³ wedi argymhell fod lle i gryfhau sut ydan ni'n mesur canlyniadau i ddefnyddwyr gwasanaethau yn ogystal ac allbynu.
Cydwethio gyda cymunedau a partneriaid i gyflawni Cynllun y Cyngor	Yda ni'n gweithredu yn unol a'n gwerthoedd?
	Wedi ymrwymo i Gydweithio fel un o'n gwerthoedd o fewn CYC: "Rydym yn gweithio fel tîm, gyda'n cymunedau a'n partneriaid, i gyflawni'r canlyniadau gorau ar gyfer pobl Ynys Môn"
	Un o'n egwyddorion cyffredinol yw: Cyfathrebu "Trwy sicrhau cyfathrebu effeithiol gallwn sicrhau ein bod yn rhyngweithio a meithrin perthynas gryfach ag eraill ac yn cael sgysiau mwy cynhyrchiol." Ydy hyn y digwydd ag i ba raddau mae'n cyfrannu at CYC?

3. Pryd fydd Asesiad Panel Perfformiad yn cael ei gynnal?

Mae'r PPA yn gymysgedd o asesiad oddi ar y safle ac ar y safle. Cynhelir asesiad ar y safle dros bedwar diwrnod, ac mae wedi'i drefnu ar gyfer **10 – 13 Tachwedd 2025**.

4. Pwy fydd tîm y Panel allanol?

Mae cyfansoddiad y Panel wedi'i nodi mewn deddfwriaeth, a bydd y Pwyllgor Gwaith a'r Prif Weithredwr yn cael cytuno ar aelodau y panel o flaen llaw, gan weithio gyda CLILC.

Mae CLILC wedi penodi dau swyddog i gefnogi'r Panel – Lyndon Puddy a Joseph Lewis.

³ [Cyngor Sir Ynys Môn – Defnyddio gwybodaeth am berfformiad: safbwynt defnyddwyr gwasanaeth a chanlyniadau](#)

5. Gyda phwy fyddan nhw eisiau siarad?

Bydd y tîm yn dymuno siarad ag ystod o bobl, gan gynnwys Cyngorwyr: bydd trefniadau'n cael eu gwneud iddynt gwrdd â'r Arweinydd a'r Aelodau Pwyllgor Gwaith, yn ogystal â Chadeiryddion ac Is-gadeiryddion amrywiol bwyllgorau ac Arweinwyr Grŵp. Bydd cyfle hefyd i'r holl aelodau eraill fynychu grŵp ffocws gyda'r Panel. Rydym yn eich annog i wneud eich hunain ar gael, lle bynnag y bo modd, i allu cymryd rhan.

Dim ond un sesiwn fydd angen i chi fynychu gyda'r Panel – felly os cewch eich gwahodd i fynychu cyfarfod penodol, ni fydd angen i chi fynychu'r grŵp ffocws aelodau hefyd.

Bydd y Panel hefyd yn cwrdd â swyddogion, cynrychiolwyr rhai ymgynghorwyr statudol, gan gynnwys Undebau Llafur a chynrychiolwyr fforymau busnes, yn ogystal â chael cyfle i gwrdd â chynrychiolwyr o rai o'n partneriaethau allweddol.

6. Adroddiad PPA

Yn dilyn y PPA, bydd y Panel yn darparu adroddiad i'r Cyngor, yn nodi casgliadau'r Panel ynghylch i ba raddau y mae'r Cyngor yn bodloni'r gofynion perfformiad ac unrhyw gamau y mae'r Panel yn argymhell y gallai'r Cyngor eu cymryd. Bydd CLILC yn defnyddio'r canlyniadau i nodi meysydd lle gallai cymorth dan arweiniad y sector fod ar gael, neu lle mae angen ei gomisiynu i gefnogi cynghorau.

7. Camau nesaf

Yn dilyn derbyn cymeradwyaeth y Pwyllgor Gwaith ar y meysydd i'w hystyried, bydd grŵp o swyddogion yn mynd ymlaen i drefnu'r canlynol:

Gweithred	Pwy?	Pryd?
Cadarnhad Pwyllgor Gwaith ar y materion	TA / PG	Gorffennaf
Creu dogfen sgopio	Swyddogion / Grŵp PPA	Mehefin – Medi
Cytuno a cymeradwyo dogfen sgopio	Grŵp PPA	Medi
Cadarnhau materion i'w ystyried gyda WLGA	Grŵp PPA	Medi
Rhannu dogfen sgopio gyda WLGA	Grŵp PPA	
PPA ar safle (4 diwrnod)		10.11.25
Derbyn Adroddiad Terfynol y Panel	CLILC	20 diwrnod gwaith ar ol y panel
Y Cyngor i ymateb i'r adroddiad		20 diwrnod gwaith ar ol derbyn yr adroddiad